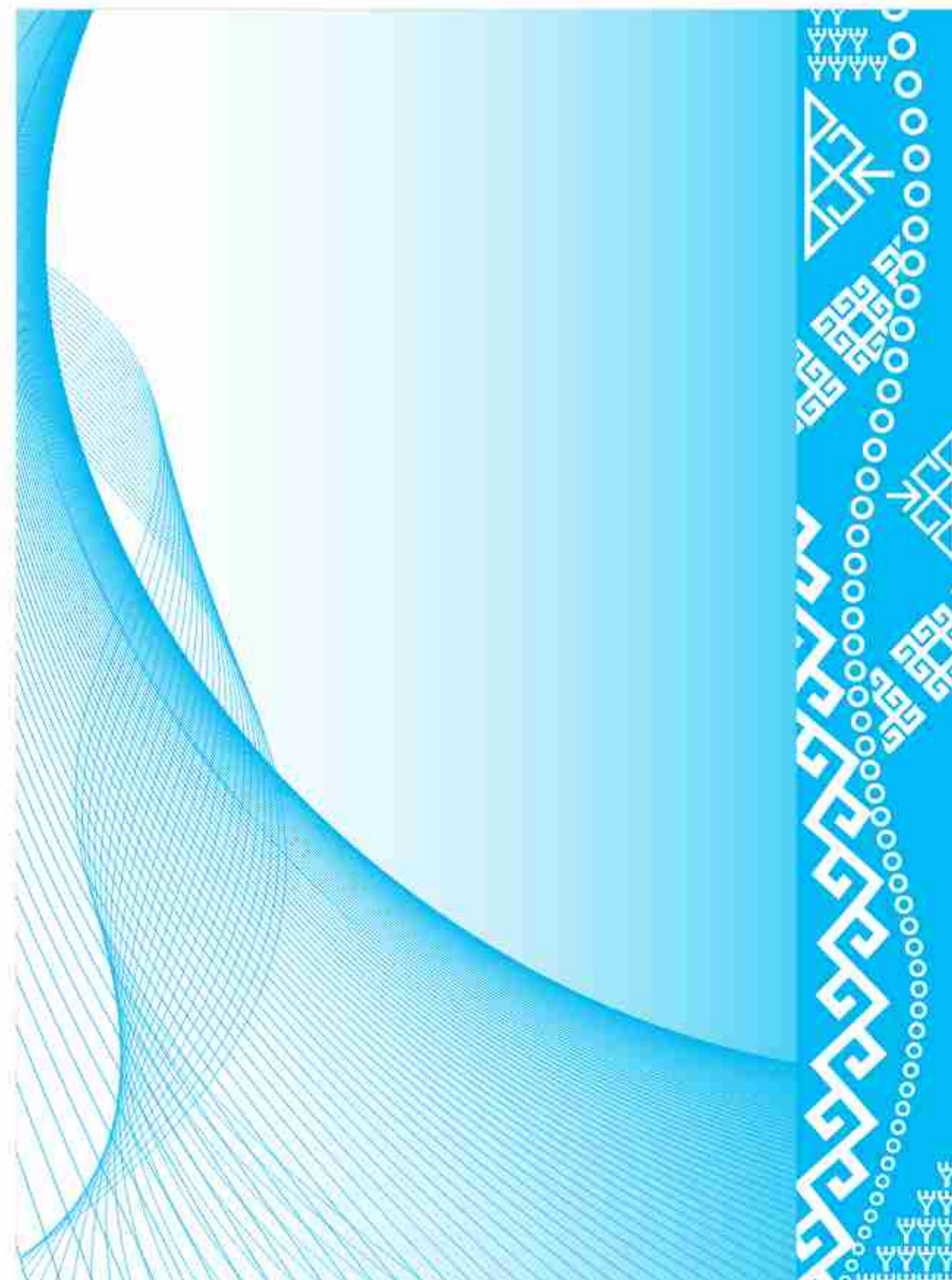

МУҒАЛЛИМ ҲАМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИҲ

Илимий-методикалық журнал

№ 5 2024

гуманитарные науки
естественные науки
технические науки

МУҒАЛЛИМ ҲАМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЎ

Илимий-методикалық журнал

2024

5-сан

*Ўзбекистон Республикасы Министрлер Кабинети маъиндаги
Жоқарғы Аттестация Комиссиясы Президиумының
25.10.2007 жыл (№138) қарары маған дигимге алынды.*

*Қарақалпақстан Баспа сөз ҳам хабар агентлиги тәрепинан
2007-жылы 14-февральдан дигимге алынды.
№01-044-санлы суўалық берилген.*

5-сан 2024
сентябрь

Шөлкөмтестіріушілер:

*Қарақалпақстан Республикасы Халық билімлендіріу Министрлігі,
ӨЗПНИИ Қарақалпақстан филиалы*

Редактор:

А. Тилегенов

Редколлегия ағзалары:

Мақсәт АЙЫМБЕТОВ	Уролбой МИРСАНОВ
Нағмет АЙЫМБЕТОВ	Сафо МАТЧОН
Айтмурад АЛЬНИЯЗОВ	Шуқурилло МАРДОНОВ
Сапардурды АБАЕВ	Камаладин МАТЯКУБОВ
Адхамжон АБДУРАШИТОВ	Арзы ПАЗЫЛОВ
Хайрулла АЛЯМИНОВ	Барлықбай ПРЕНОВ
Байрамбай ОТЕМУРАТОВ	Равно ОРИПОВА
Алишер АЛЛАМУРАТОВ	Бахтиёр РАХИМОВ
Дилшодхўжа АЙТБАЕВ	Фуркат РАЖАБОВ
Интизар АБДИРИМОВА	Муқаддас РАХМАНОВА
Тўлқин АЛЛАЁРОВ	Светлана СМЕРНОВА (Москва, Россия)
Марифжон АХМЕДОВ	Дилшода САПАРБАЕВА
Умида БАҲАДИРОВА	Феруза САПАЕВА
Фархад БАБАШЕВ	Зайниддин САНАҚУЛОВ
Ботир БОЙМЕТОВ	Мухаббат САЛАЕВА
Гулзода БОЙМУРОДОВА	Қахқор ТУРСУНОВ
Шахло БОТИРОВА	Амина ТЕМИРБЕКОВА
Маманазар ДЖУМАЕВ	Нурзода ТОШЕВА
Асқар ДЖУМАШЕВ	Қуанишбек ТУРЕКЕЕВ
Мұхтар ЕРМЕКБАЕВ (Шимкент, Қазақстан)	Тажибай УТЕБАЕВ
Алишер ЖУМАНОВ	Амангелли УТЕПБЕРГЕНОВ
Гүлнара ЖУМАШЕВА	Мамбеткерим ҚУДАЙБЕРГЕНОВ
Холбой ИБРАГИМОВ	Амангелли КАМАЛОВ
Шохида ИСТАМОВА	Воҳид ҚАРАЕВ
Умида ИБРАГИМОВА	Гүлмира ҚАРЛЫБАЕВА
Лола ИСРОИЛОВА	Ризамат ШОДИЕВ
Алима КЕНЖЕБАЕВА (Тараз, Қазақстан)	Зафар ЧОРШАНБИЕВ
Ярмухаммат МАДАЛИЕВ (Шимкент, Қазақстан)	Рустам ФАЙЗУЛЛАЕВ
Меруерт ПАЗЫЛОВА	Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Асқарбай НИЯЗОВ	Тармиза ХУРВАЛИЕВА
Сабит НУРЖАНОВ	Умид ХОДЖАМКУЛОВ
Захия НАРИМБЕТОВА	Жавлонбек ХУДОЙБЕРГЕНОВ
Хушбўқ НОРБЎТАЕВ	Гулрухсор ЭРҒАШЕВА
Улфат МАҲКАМОВ	Гавхар ЭШЧАНОВА
	Қонысбай ЮСУПОВ

Janaberegova A.J. Mustaqil ishlarni tashkil etishning tashkiliy mexanizmlariga oid tadqiqotlar nazariyasi	177
Xudayqulova F.B. Pedagogik faoliyatda kasbiy madaniyatning xususiyatlari	189
Фозилов Б.З. Кар ва занф шитувчи 5-7-синф ўқувчиларининг фуқаролик компетентлигини шакллантиришда лойиҳа методидан фойдаланиш йўллари	195
Orinbetov N.T. Akademik litsey o'quvchilarining fuqarolik pozitsiyasini rivojlantirishning didaktik ta'mini	199
Nizamova M. N. Axborotlashgan zamonaviy jamiyatda bo'lajak menejerlar kasbiy mobilligini rivojlantiruvchi ta'limni tashkil etish	204
Kadirova G.X. Ta'lim jarayonida varativ o'quv topshiriqlardan foydalanish imkoniyatlari	209
To'raqulova M.Q., Fatullayeva S.I. Xorijiy tajribalar asosida oliy muhandislik maktabi faoliyatini tashkil etish orqali yaratuvchi magistrnlarni tayyorlash metodikasi	214
Yuldashev S.N. Loyihaga asoslangan ta'lim jarayonni tashkil etish metodikasi	224
Кунынин Л.И. Создание методического инструментария для развития экологической компетентности у будущих переводчиков и использование современных инноваций при его реализации	228

МИЛЛИЙ ИДЕЯ ХАМ РУЎХИЙЛИК ТИЙКАРЛАРИ, ТАРИЙХ, ФИЛОСОФИЯ

Ibragimova D.I. Isajon Sultonning tarixiy hikoyalari tematikasi	233
---	-----

ФИЗИКА, МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА

Тажетдинова Г.А. Жогары билимлендиришде жасалма интелекттен пайдаланыш зарурлиги хам машакатларнын шешимлери	239
Плебаева G.S. Oliy ta'lim tizimiga sun'iy intellekti joriy etish	248
Toxirov F.J. Talabalarning mobil ilovalarni ishlab chiqishga oid kompetentligini rivojlantirishda simulyatsiya va virtual muhitlardan foydalanish imkoniyatlari	254
Бўронова Г.Ё. Виртуал робототехника тўғрақларини ташкил этишда замонавий ўқув платформаларидан фойдаланишнинг амалий имкониятлари	259
Djumayev J.M. Robototexnika darslarida talabalarni ijodiy ko'nikmalarni rivojlantirish masallari	267
Axmedov A.B. Professional ta'limda raqamli transformatsiyaning ahamiyati	275

БАСЛАУШИ КЛАСС-МАКТЕПКЕ ШЕХМАТИ ТАРБИЯ

Oteniyazova P.E. Qaraqalpaq xalig avizeki kórkem dóretpelerinen biri bolǵan jumbaqlar tivkarında balalardıń til ósiriwın rawajlandırıw	282
Ochilov F.I. O'quvchilar tabiiy-ilmiy tafakkurini rivojlantirishning individual ta'lim amaliyoti	286
Jabborova O.M. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining 5 ijtimoiy-emotsional ko'nikmalari mazmuni	291
Tashpulatova D.M. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining tarbiya asoslarini o'zlashtirishni tashhislash metodikasi	299
Sayliyeva M. M. Tabiiy fanlar turkumini o'qitish jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilarining kristiriz ko'nikmasini shakllantirish	304
Artikova N. Sh. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida o'quvchilarining kommunikativ kompetensiyalarini shakllantirish	314
Egamberova G.A., Zikirova D. Sh. Boshlang'ich ta'limda darslarni steam, stem texnologiyalari asosida tashkillashtirishga innovatsion yondashuvlar	320
Kenjayeva F.Sh. Bo'lajak tarbiyachilarning pedagogik va psixologik qobiliyatlarini shakllantirish ta'lim muammosi sifatida	325
Sulaymanova M.P. Boshlang'ich sinflarda "Tarbiya" fanining o'qitishda innovatsion metodlardan foydalanish metodikasi (xususiy maktablar misolida)	332
Narimbetova Z.A., Asqarova N.J. Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarni matematik savodxonligini oshirishda matematik diktantlardan foydalanish	337
Мамбеталиев Қ. А. Бослангич синфда ўқувчининг ёзма вутқини ривожлантириш	341

МИЛЛИЙ ИДЕЯ ҲАМ РУЎХИЙЛИК, ТИЙКАРЛАРИ, ТАРИЙХ, ФИЛОСОФИЯ

ISAJON SULTONNING TARIXIY HIKOYALARI TEMATIKASI

Ibragimova D.I.

*ChDPU, "Boshlang'ich tahlil nazariyasi
va amaliyoti" kafedrası o'qituvchisi*

Tayanch so'zlar: Isajon Sulton, tarixiy asar, tarixiy hikoya, turkiy, tabg'ach, Hun, Muqanna, Robiya Balkhi, Mahmud Qashg'ariy.

Ключевые слова: Исаджан Султан, историческое произведение, исторический рассказ, турки, табгач, Хун, Муханна, Робия Балхи, Махмуд Кашгари.

Key words: Isajon Sultan, historical work, historical story, Turkish, tabgach, Hun, Muqanna, Rabiya Balkhi, Mahmud Kashgari.

Резюме: Ushbu tadqiqotda Isajon Sultonning moziyda yuz bergan va yozma manbalar orqali bizgacha etib kelgan hodisalar asosida yaratilgan tarixiy mavzudagi hikoyalari tadqiq etildi. Yozuvchi ijodida milodiy VI asrda yashab o'tgan turkiy va qardosh xalqlarning turmush-tarzi, Muqanna, Robiya Balkhi va Mahmud Qashg'ariy kabi tarixiy shaxslar hayotiga oid hikoyalar tarixiy biografik usul asosida tekshirildi.

Резюме: В этом исследовании были исследованы рассказы Исаджана султана на историческую тему, основанные на событиях, произошедших в Моги и дошедших до нас через письменные источники. В творчестве писателя на основе исторического биографического метода исследовался быт тюркских и братских народов, живших в VI веке нашей эры, рассказы о жизни таких исторических фигур, как Муханна, Робия Балхи и Махмуд Кашгари.

Summary: This study examines the historical stories of Isajon Sultan, based on events that have come down to us through written sources. In the writer's work, based on the historical and biographical method, stories about the life of the Turkic and neighboring peoples who lived in the 6th century, the lives of such historical figures as Mukanna, Rabiya Balkhi and Mahmud Kashgari were explored.

Tarixni badiiy asarda qayta tiriltirish jarayoni g'oyat murakkab va ilmiy-ijodiy Malaka talab etuvchi jarayondir. Millatlar va xalqlar o'z tarixini tarixchi olimlarning tadqiqotlaridan ko'ra adiblarning asarlari orqali ko'proq va yaxshiroq taniydilar. Shu ma'noda, yozuvchi ta'biri bilan aytganda, "Insoniyatning chinakam tarixini tarixchi emas, san'atkor yaratadi".

Yozuvchi Isajon Sulton ijodining katta qismini tarixiy mavzudagi asarlar tashkil etadi. "Xalqimizning buyuk tarixi – shumerlar davridan to "Devoni lug'otit-turk" kacha, ibn Asirning "Al komil fit-tarix" asari voqealaridan "To'rt ulus tarixi" va "Shajarai tarokimaga" gacha, Amir Temur zamonasidan

bugungacha bo'lgan voqealarning barchasi zamonaviy badiiy asarlarda aks etishi ehtiyoji" bugungi zamonaviy adabiyotning oldida turgan muhim vazifalaridan biridir.

Qadim ajdodlarimiz odamzotning kamoloti, insoniyat jamiyatining taraqqiy etishi va rivojlanishi uchun muhim namunalarni taqdim etishgan. Bu namunalar shunchaki tarixiy risolalar bo'lmay, uzoq yillik tajriba va xulosalar asosida to'plangan qimmatli ma'lumotlardir. Ham aniq fanlar, ham tabiiy fanlar, ham ijtimoiy-gumanitar fanlar doirasida bunday xayrli rang-baranglik uncha-muncha xalq tarixida uchramaydi. O'tmishning hozirgi kun nuqtai nazaridan qayta baholanishi, - deb yozadi olim A.Kattabekov, - o'zlashtirilishi, pirovardida, qardosh xalqlar adabiyoti falsafiy-estetik mundarijasining keskin boyishiga olib keladi.

"The Open Genomics Journal" xalqaro jurnalida e'lon qilingan "Insoniyat chorrahasida gen oqimlari: O'zbekistonda uchraydigan inserion polimorfizmlardagi mt-DNK turli-tumanliklari" tadqiqotida Markaziy Osiyo chindan ham dunyo taraqqiyoti yo'lidagi oltin beshik ekani o'z isbotini topgan. Bu - haqiqatan ham, o'ta qadimgi tarix. Shuningdek, tadqiqotlar natijasida xalqimiz sivilizatsiyadagi mavjud barcha genlar xilma-xilligiga ega ekanligi va ular orasida inson sivilizatsiyasidagi eng qadimiy genotiplar mavjudligi isbotlangan. Bu xalqimizning o'ta qadimiy genetik o'tmishiga urg'u berishi bilan birga, "tirik tarixiy muzey" ekanidan ham dalolat beradi. Ya'ni, yurtimiz nafaqat siyosiy, ijtimoiy va strategik ahamiyatga ega, balki o'ta qadimiy va xilma-xil bo'lgan insonlari bilan xalqaro miqyosda juda katta biologik boylikni o'zida mujassam etgan. Biz bu boylikni anglashimiz, qadrlashimiz, asrab-avaylashimiz hamda undan g'ururlanishimiz kerak. Shu sababli, eng qadimgi davrlardan to bugunimizga qadar bo'lgan badiiy tarix yaratilishi olimlarimiz va ijodkorlarimizning qutlug' vazifasidir".

Tarixiy mavzuni ilmiy asosda badiiy talqin qilish yo'lidan borayotgan Isajon Sulton kechmish hodisalarni ikki usul bilan asarlariga olib kiradi. Birinchi usulda butun asari tarixiy voqealar asosiga qurilsa, ikkinchi usulda ijodkor asarlarining ayrim qismlarini tarixiy mavzu asosida yoritadi. Yaxlit tarixiy mavzu asosiga qurilmagan, ammo tarixiylik elementlari ishtirok etgan asarlar qatoriga "Ozod", "Genetik", "Boqiy darbadar" romanlarini kiritish mumkin. Bu asarlar tarkibida tarixiy mavzular mavjud bo'lishiga qaramay, asarning asosiy syujeti tarixiylikdan ko'ra ko'proq xayoliy-fantastik xususiyat kasb etadi. Ushbu tadqiqotda Isajon Sultonning moziyda yuz bergan va yozma manbalar orqali bizgacha etib kelgan hodisalar asosida yaratilgan asarlari tadqiq etiladi.

Turkiy xalqlar tarixiga oid tadqiqotlar bu qadim xalqning uzoq va shonli kechmishni boshdan o'tkazganidan guvohlik beradi. 1969-yilda turkshunos olim Akib O'zbek tomonidan etnik millatsevarlik tushunchasi shakllantirilib, o'tmishda tarixning shonli zarvaraqalaridan joy olgan 6 buyuk turk imperiyasi (turkcha: 16 Büyük Türk Devleti) - ro'yxati tuziladi. Ro'yxatda miloddan avvalgi III asrda tashkil topgan Buyuk Xun imperiyasidan boshlab o'tgan asrning 20-yillariga qadar turli hududlarda hukm surgan turkiy imperiyalar nomlari keltiriladi. Xususan, Xun imperiyasining 4 davri – Buyuk Xun imperiyasi, G'arbiy Xun imperiyasi, Yevropa Hun imperiyasi va Oq Hun imperiyasi ajratiladi. (1-jadval)

O'N OLTI BUYUK TURK IMPERIYASI

Ism	Asoschisi	Yashash yillari [b]
Buyuk Xun imperiyasi	Mete Xon	Mil. av. 220-46 y.
G'arbiy Xun imperiyasi	Pune	48-216
Yevropa Hun imperiyasi	Attila	375-469
Oq Hun imperiyasi	Axshunvar	390-577
Turk xoqonligi	Bumin xoqon	552-745
Avar xoqonligi	Bayan I	565-835
Xazar xoqonligi	Tun-Yabg'u Xon	651-983
Uyg'ur xoqonligi	Qutlug' Bilga xoqon	745-840
Qoraxoniylar davlati	Bilga Qul Qodir xoqon	840-1212
G'aznaviylar davlati	Alp-Tegin	962-1186 yillar
Saljuqiyilar davlati	To'g'rul-bey	1040-1157 yillar
Xorazmshohlar davlati	Qutb ad-Din Muhammad I	1097-1231 yillar
Oltin O'rda	Batu Xon	1236-1502
Temuriylar imperiyasi	Temur	1368-1501
Mo'g'ullar (Boburiylar) imperiyasi	Bobur	1526-1858 yillar
Usmonli imperiyasi	Usmon I	1299-1922 yillar

Miloddan avvalgi III asrdan milodiy VI asrgacha qudratini yo'qotmagan, turli xalqlar va elatlar bilan birlashib, yangi nom bilan qayta oyoqqa turgan Xun imperiyasi turkiy qabilalar, xususan Markaziy Osiyo xalqlarining eng qadimgi ajdodlari hisoblanadi. Isajon Sulton hikoyalarida imperiyalarning kuchsizlangan davri – VI asrda xalqning qo'shni qabilalar bilan janglari, mag'lubiyat va g'alabalar haqida so'z boradi.

Qayd etish lozimki, Isajon Sulton tarixiy nasrining dastlabki namunalari kichik hajmli asarlar bo'lib, ularni ijodkorning tarixiy roman yaratish uchun

tayyorgarlik jarayoni deb baholash mumkin. Muallifning tarixiy mavzudagi hikoyalari ijodining dastlabki davrlarida yozila boshlangan, turkiy qavmlar hayotiga oid dastlabki hikoyasi "Xun" (1992) deb nomlanadi. Muallif hikoya mavzusini keyinroq "Ismsiz qahramon haqida hikoya" nomli asarida ham davom ettiradi. (2-jadval)

Isajon Sultonning kichik hajmli tarixiy asarlari

T/r	Asar nomi	Tavsif
1	"Xun", 1992	Qadimgi turkiy qabilalar – xunlar hayoti aks etadi.
2	"Tilim lashkari yoxud Muqanna", 1993	Abbosiylar davrida islom tarqalishiga qarshi kurashgan va o'zini payg'ambar deb e'lon qilgan Hoshim ibn Hakim taqdiri zamonaviy takursda yoritiladi.
3	"Ismsiz qahramon haqida hikoya", 2012	Qadimgi turkiy qabilalar – xunlar hayoti hikoya qilinadi.
4	"Yog'och kovush", 2015	Qadimgi xitoy qabilalarida qishloq hayoti va insonlar taqdiri, ota va qiz munosabatlari yoritiladi.
5	"Qoraqosh yulduzning siri", 2017	O'zbek adabiyoti, tilshunosligi va lug'atshunosligining dastlabki vakili Mahmud Qoshg'ariy taqdiri qalamga olinadi.
6	"Robiya Balxiy", 2019	Forsiy tildagi ilk ijodkor ayol – Robiya Balxiy va uning afsonaviy ishq qissasi bayon qilinadi.
7	"Tabg'achlar", 2020	Turkiy va chin qabilalaridan tarqagan va otalari turkiylar, onalari chinliklar deya e'tirof etiladigan qabila – tabg'achlarning paydo bo'lishi va turkiylar ustidan hukmronligi haqida hikoya qilinadi.

Ijodkorning ushbu asarlarida turkiy, arabiy, chin va qardosh xalqlarning III asrdan to XI asr Sharq uyg'onish davriga qadar boshdan kechirgan voqea-hodisalar mavzu qilib olinadi.

Muallif asarlari mavzusini davriy ketma-ketlikda quyidagicha tasvirlash mumkin (3-jadval):

Isajon Sultonning tarixiy hikoyalari davriy tasnifi

"Tabg'achlar"	"Xun"	"Ismsiz qahramon haqida hikoya"	"Yog'och kovush"	"Tilim lashkari yoxud Muqanna"	"Robiya Balxiy"	"Qoraqosh yulduzning siri"
III-IV asr, Osiyo	IV asr, Osiyo	IV asr, Osiyo	VI-VII asr, Xitoy	VIII asr, Markaziy Osiyo	X asr, Arab o'lkasi	XI asr, Osiyo

Muallifning tarixiy mavzudagi hikoyalari tematik jihatdan boy va rang-barang bo'lib, unda tarixiy voqealar va buyuk tarixiy shaxslar taqdiriga oid voqealar badiiy in'ikosini topadi.

Ijodkorning "Tabg'achlar", "Xun", "Ismsiz qahramon haqida hikoya" nomli asarlarida bir-biriga yaqin davrlar voqealari qalamga olinadi. Bu hikoyalarda turkiy xalqlarning qadimgi xitoy qabilalari bilan aloqalari, qabilalararo urushlar va jang-jadallar fonida oddiy xalqning turmush tarzi aks ettiriladi. "Tabg'achlar" hikoyasi xitoy va turkiy xalqlar o'rtasidagi tarixiy munosabatlar, turkiylarning taraqqiy etishi va kuchsizlanishi, chinliklar bilan munosabat, tabg'ach qabilalarning turkiylar ustidan hukmronligi kabi mavzular aks etgan bo'lib, hikoyani "Bilga xoqon" asarini yozish uchun ijodiy mashq, deb baholash mumkin. Hikoyada oilaviy munosabatlar doirasida tabg'ach nomli xalqning paydo bo'lishi va turkiylar ustidan hukm yuritib, Xitoy xalqiga xizmat qilishi chiroyli tarzda talqin etiladi. Muallif talqiniga ko'ra, otasi – turk, onasi – chinlik bo'lgan tabg'achlar tarbiyani onalaridan olib, chin xoqoniga sadoqatli bo'lib voyaga yetadilar.

Ijodkorning yana bir hikoyasi "Yog'och kovush" Xitoyda Tan sulolasi hukm surgan VI-VII asrlar voqealari, uzoq xitoy qishloqlaridan birida yashovchi insonlarning turmush tarzi, orzu va intilishlari haqida so'zlaydi. Mo'jazzina hikoyada sharqona insoniy munosabatlar, ota va qizning bir-biriga mehr-muhabbati teran satrlarda ochib beriladi.

"Robiya Balxiy" nomli tarixiy ishq qissasi islom tarixidagi birinchi ayol shoira Robiya binti Ka'b al-Kuzdariyning qayg'uli muhabbat tarixidan hikoya qiladi. Asarda malikaning turkiy sarkarda Bektoshga bo'lgan muhabbati, ayriliq va ayanchli o'lim hodisalari yoritilgan bo'lib, muallif asarni yanada ta'sirchan qilish maqsadida Robiya Balxiyning Jamol Kamol tarjimasidagi go'zal g'azali bilan boyitadi.

"Qoraqosh yulduzning siri" hikoyasida o'zbek adabiyoti, tilshunosligi hamda lug'atshunosligining ilk vakili, qomusiy olim Mahmud Qoshg'ariyning umrbodlik safari tafsilotlari hikoya qilinadi. Qoshg'ariyning hukmdor avlodidan bo'lgani va shu sabab shahzodalar ta'qibidan qochib umrini safar-sayohatlarda o'tkazishi, doimiy yashash joyini o'zgartirib turishga majbur bo'lishi va kimligini oshkor qilmaslik uchun asarlarida taxallus qo'llashi sabablari hayotiy tarzda asarda yoritiladi. Ijodkor asarni yozishda nafaqat o'zbek, turk va rus tillaridagi manbalarni o'rganadi, evropa olimlarining izlanishlari va xulosalaridan ham foydalanadi. Hususan, ukrain-amerikalik sharqshunos Omelyan Pritsak taxminlariga ko'ra, Mahmud Qoshg'ariyning hukmdorlar oilasi nazaridan chetda turish maqsadida bir joyda qo'nim topa olmaydi.

Natijada, Xitoydan O'rta er dengizigacha bo'lgan masofada safar qilib, turkiy xalqlarning XI asrdagi axloqiy qadriyatlarini va xulq-atvor me'yorlarini, o'ziga xos dunyoqarashini aks ettiruvchi turkiy madaniyat yodgorligi dunyoga keladi.

Xulosa qilib aytganda, Isajon Sultonning tarixiy mavzudagi kichik hajmli asarlari mavzu va mazmun nuqtai nazaridan boy va rang-barang. Ijodkor tarixning eng qadimgi davrlari – III asrdan boshlab ikkinchi ming yillikning boshlariga qadar sodir bo'lgan voqealarni o'z asarlariga asos qilib oladi. Shuningdek, tarixiy shaxslardan Muqanna, Robiya Balxiy, Mahmud Qoshg'ariy taqdiri yangicha usul va yangicha g'oyalar asosida yoritiladi. Ushb hikoyalar Isajon Sultonning tarixiy roman yozish yo'lidagi tajribalari bo'lib, aksari hikoyalar keyinroq yozilgan tarixiy romanlar uchun material bo'lib xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR:

1. Горький М. Собр. соч., т. 27, М., 1953, стр. 33.
2. Кочубей Ю. М. Академик Омелян Пришак і урано-алтаїстика // Східнознавство. – 2007. – № 38. – С. 6-12.
3. Қосимов Б. Салом, келаяк. Каттабеев А. Тарих сабоқлари. Т.: F.Ғулом, 1986. - Б. 143.
4. Mirvaliyev S. Tarixiylik va zamonaviylik. T., 1976
5. <https://ziyouz.com/portal-haqida/xarita/uzbek-nasri/isajon-sultonov-1967/isajon-sulton-xun-hikoya>
6. Isajon Sulton. "Munajat", roman va hikoyalar. "Cho'ipon" nashriyoti, 1990-yil
7. Isajon Sulton. "Oydinbuloq", roman va hikoyalar. G' G'ulom nashriyoti, 1995-yil
8. Isajon Sulton. "Boqiy darbadar", roman va hikoyalar, "O'zbekiston" nashriyoti, 2011-yil (ISBN 978-9943-01-654-5)